

I

Het teken

Ik ontmoette hen tijdens het college Magie, Hekserij en Religie. Een toepasselijke plek, binnen het betoverde woud waaruit het Divine bestond, waar Balthazar Warnick op zijn podium zat in zijn handgeschilderde paisley stropdas en zijn driedelige kostuum van Fergus Corméillean. Die droeg hij altijd, ook al waren we maar met zeven studenten, terwijl de ontregelde radiatoren sisten alsof de donkere winter aan de gebrandschilderde ramen klopte in plaats van de zwoele nazomer.

Ik had een plaatsje helemaal achter in het lokaal gezocht. Het was mijn eerste collegedag, mijn eerste officiële dag op het Divine. De vrijdag ervoor was ik aangekomen, braaf gehoorzaamend aan wat er onder ‘Dringend Aanbevolen’ in de Inleiding stond – een dun boekje van de universiteit, gedrukt op zwaar crèmekleurig papier dat in fysiek en intellectueel opzicht zwaar perkament moest suggereren.

‘We raden eerstejaars dringend aan te verschijnen in de week van 1 september 1975, wanneer er Oriëntatie- en Voorbereidingslessen voor zowel studenten als eventuele ouders worden gegeven.’

Boven aan elke bladzijde prijkte het wapen van de universiteit, een griffioen en een rode pelikaan, waarbij de laatste aan haar eigen borst trok om haar jong te voeden. Eronder stond een spreuk: *Vita sine litteris mors est*. Het leven zonder de letteren is doods. En daaronder de naam van de universiteit in zwierig goud, blauw en rood: *The University of the Archangels and Saint John the Divine*.

‘Het Divine’, het goddelijke, zoals ik het binnen een paar uur na mijn aankomst leerde noemen. ‘School’, aldus mijn moeder, die na de vijf uur durende autorit, op mijn kamer te midden van volgeproppte dozen, zei: ‘Nou, veel succes op school, Katie.’

De rit was lang, warm en vervelend geweest, waarbij mijn moeder en vader laveerden tussen opluchting en neerslachtigheid nu de laatste van hun zes

kinderen op het punt stond het nest te verlaten. Mijn ouders waren uit liefde getrouwd nadat ze elkaar op school hadden leren kennen in Astoria, Queens. Mijn moeder sprak nog steeds met een accent – weliswaar nauwelijks meer te horen, maar schokkend bij haar fijne gezicht met vlammend rode krullen. Mijn moeder was een klassieke Ierse schoonheid. In tegenstelling tot mijn vader, een meter negentig schoon aan de haak, met zijn bijzonder lelijke voeten, die, ondanks zijn academische titels van St. Bonaventura en Fordham, en zijn hoge positie bij IBM, meer weg had van Victor McLaglen dan van Jack Kennedy. Mijn twee zussen waren de schoonheden, mijn drie broers de rebellen die, toen ze eenmaal volwassen waren, in goeden doen raakten.

En ik? Ik was de pientere, de eenpitter, de ongelukkige oproerkraaister en de nakomeling. Katherine Sweeney Cassidy, vernoemd naar mijn grootmoeder van moeders kant Katherine Sweeney; met de grijze ogen van mijn moeder en de voeten van mijn vader, Katie voor familie, maar nu Sweeney voor de rest van de wereld. Sweeney voor het Divine.

Nadat we mijn spullen naar mijn kamer hadden gesjouwd, lunchten we snel en weinig op ons gemak in de plaatselijke Holiday Inn, waar veel vrolijkere gezinnen dan het onze uitgelaten naar binnenkomers riepen en waar de serveerster iedereen bij naam leek te kennen, behalve ons. Daarna vertrokken mijn ouders bijna onmiddellijk. Mijn moeder bekende me jaren later dat ze te aangeslagen was geweest om nog langer te willen blijven, maar dat wist ik toen niet. Ze gaven me een zoen, mijn vader nog enigszins ruikend naar ketchup, en klommen toen in de blauwe Volvo die hen weer in noordelijke richting zou brengen. Ik zwaaide naar de auto die zich weer met nerveuze snelheid in het verkeer op North Capitol Street voegde. Daarna veegde ik mijn vochtige handen af aan de voorkant van mijn gebloemde fluwelen rok die mijn moeder de avond ervoor op mijn bed had klaargelegd (voor de gelegenheid aangeschaft bij Lord & Taylor, en de eerste en laatste keer dat ik hem ooit droeg), en liep langzaam terug naar mijn kamer.

Het was voor het eerst dat ik besepte dat er wel eens nadelen konden zitten aan een gelukkige jeugd. Overal waar ik keek zag ik mensen die hier thuis hoorden. Langharige, zongebruinde meisjes in katoenen zonnejurkjes lagen languit op het gras en rookten zwarte sigaretten. Langharige jongens trokken rinkelend groene flessen tevoorschijn en klonken in een vrolijk ritme met elkaar. Vlakbij, in de schaduwen van de onmetelijke, barokke Shrine zelf, liepen de nietige figuurtjes van nonnen in hun witte zomerhabijt, met het hoofd in de nek, waarbij het licht schitterde in hun zonnebril. Een gezette man met een keppeltje op zijn hoofd stond op een trap die als een spiraal omlaag liep van een van de voorportalen van de Shrine, als een trappenhuis uit een boek

van dr. Seuss. Hij zette zijn keppeltje af en tikte er afwezig mee tegen zijn wangen. De hitte was drukkend. De vettige walm van uitlaatgassen van North Capitol Street streed om het hardst met de geur van de rozen, die even rijkelijk bloeiden op het terrein van het Divine als in een stadspantsoen. Mijn rok hing slap rond mijn knieën, mijn katoenen blouse met lange mouwen voelde vies en vochtig, als natte wol. Terwijl ik me de trap ophees naar Rossetti Hall, botste een jongen in een kleurig hemd tegen me op.

‘Oeps, sorry,’ mompelde hij, zonder zelfs ook maar opzij te kijken terwijl hij het gazon rond Rossetti Hall op rende. Onder een van de gebrandschilderde ruitvormige ramen bleef hij staan en brulde: ‘Linnndaaa!’ Boven me vlogen ramen open. Gebruinde gezichten keken lachend de diepte in.

‘Hé, Stephen,’ riep een blond meisje loom. ‘Hou toch je kop.’ Niemand nam enige notitie van mij. Ik had een kop als vuur. Mijn kleren brandden op mijn huid. Ik keek naar de andere kant en rende de trap op, Rossetti Hall binnen.

Op de een of andere manier kwam ik dat eerste weekend door. Mijn kamer bleek een verrassend troostrijke vluchtplaats, koel en rustig, alleen van mij. Net als alle gebouwen van het Divine was Rossetti Hall een enorm gotisch bouwwerk, begroeid met klimop en zinnelijk geurend naar blauwewegen. Onder de muren slenterde een vreemd ogende stoet nonnen, rabbijnen, sikhs en monniken, en anderen met een nog vagere spirituele overtuiging: Krishna’s, fanatieke Moonies, heksen en nouveaux druiden. Het effect deed indrukwekkend en griezelig middeleeuws aan, met een kleurige, vrolijke noot in de vorm van een kleine doch lawaaiige groep eerstejaars die de laatste stuiptrekkingen van de jaren zestig uitdroegen. Ik was me er pijnlijk van bewust hoe kleurloos ik eruitzag, precies zoals ik me voelde. Mijn kamer bevond zich in een lange gang, koel en stil als een ijskelder, zelfs in die laatste paar weken voordat de herfst zijn gouden illusie over de stad wierp. Langzaam liep ik de gang door terwijl ik naar mijn voeten staaarde en de vreemde mozaïektekens op de vloer probeerde te ontcijferen. De tegels vertoonden oude geometrische vormen in verschoten kinderkamerkleuren, eendjesgeel, babyblauw en weeïg roze. De wanden hadden een lichtgroene tint waar de jaren meer consideratie mee hadden gehad; het gips was vervaagd tot een aangenaam crème de menthe en kleurde roomwit en chocoladebruin op plekken waar er barstjes in gesprongen waren. Ik bracht die eerste paar dagen heel wat tijd door op de gang, wachtend tot iemand gedag zei of me zou uitnodigen op zijn kamer. Maar het bleef vreemd rustig. Ik was wanhopig eenzaam, ik had zo’n heimwee naar huis dat het bijna lichamelijk pijn deed. Waarom had ik geen kamer samen met iemand anders gekozen? En het ergste was nog dat ik, ondanks wat er onder het kopje Dringend Aanbevolen had gestaan, dagen te vroeg leek te zijn

aangekomen. De enige andere kamerbewoners op de gang waren drie Iraanse meisjes, verre familieleden van de Sjah, eerstejaars werktuigbouwkunde. Ze brachten hun dagen door met het borstelen en vlechten van elkaars haar, en hun avonden met de enige betaaltelefoon op de hele verdieping, waar ze stonden te huilen en te schelden op hun wrede ouders die hen hierheen gestuurd hadden.

Ik wenste dat ik me over kon geven aan de luxe van verdriet. Maar toen ik mijn ouders belde, deed ik net of alles goed was – de school was geweldig, mijn eerste college was dinsdag, Thanksgiving duurde niet zo lang meer, nee echt, alles ging uitstekend. Daarna gaf ik de telefoon terug aan de Iraanse meisjes en ging weer naar mijn kamer.

‘Shit,’ zei ik, en liet me in een stoel vallen.

Het was een lange, smalle kamer, met oude houten meubelen die naar citroen en krijt roken. Ik bevrijdde me van mijn rok en blouse, en bleef bibberend staan terwijl ik me suf piekerde in welke tas ik mijn kleren had gestopt. Vervolgens trok ik een gescheurde broek en een zwart T-shirt aan, schopte de rok onder het bed en draaide me om om mijn koninkrijk te overzien.

Achter in de kamer baadde een enorm gotisch raam in het witblauwe middaglicht. Ik stapte over een wirwar van draden van de stereo-installatie en tuurde naar buiten. De ruiten waren van zeer dik glas. De ramen gingen open met een sierlijk bewerkte gietijzeren kruk die snerpte toen ik hem probeerde, tot ik ontdekte dat hij nog aan een klink vastzat. Het raam ging heel langzaam open. Benauwde lucht, dik en zoet als stroop, stroomde de kamer binnen. Ik leunde naar voren met mijn handen op de brede granieten vensterbank.

Mijn kamer lag op het noorden en keek uit over de Strand, de lange strook gras en bomen in het midden van de campus. De hele campus lag voor me uitgestrekt als een enorm bordspel in goud, groen en marmer. Eeuwenoude grijze gebouwen en grote, breed uitgroeiende iepen vormden een wazig tapijt in het late zomerlicht. De horizon werd begrensd door een bosrijke heuvel, waar de lichte koepel van een ander gebouw tussen het groen uitstak, als het dak van een observatorium of de ruïne van een oude tempel. Rijen toeristenbussen stonden onder de bomen geparkeerd. Direct onder mijn raam lagen de studenten die ik al eerder had gezien in het gras en gaven elkaar joints door, terwijl honden tussen hen in lagen te rollen en te blaffen. Boven dat alles doemde de Shrine op, als een peinzende sfinx, schitterend in de hitte. Het hele plaatje had het onwerkelijke van een gekleurde ansichtkaart van de Wereldtentoonstelling. Het kwam totaal niet bij me op naar buiten te gaan om er deel van uit te maken.

Maar ik kon vanaf hier alles wel goed zien. Ik zette het raam zo ver moge-

lijk open. Daarna sprong ik op de rand. Even zat ik heel gevaarlijk in elkaar gedoken als een waterspuwer, tot ik mijn evenwicht hervond en aan een kant van het raam houvast vond. Met mijn achterste botste ik ergens tegenaan, iets met vervelende punten en hoeken. Ik manoeuvreerde net zo lang tot ik goed zat, en boog me toen over naar het raam om mijn kamer vanuit deze positie te bekijken.

Aan de achterste muur hing een spiegel. Hierin zag ik mijn spiegelbeeld, een mager figuurtje, gevangen als een kobold in het glas. Lange benen in gescheurd denim, blote enkels en voeten die verraadden hoe onmodieus bleek ik was. Lange armen met benige polsen, grote handen, grote voeten, gescheurde vingernagels. Sluik schouderlang haar, steil en fijn als van een kind, een breed melkwit kaboutergezicht, dat voornamelijk opviel door grote ogen en een wipneus, een paar sproetjes, een charmant spleetje tussen mijn tanden. Zeelieden-Iers, zo had mijn leraar Engels op de middelbare school me ooit genoemd. Die beschrijving beviel me wel. Op mijn achttiende stelde ik me voor een spirituele dochter te zijn van Brendan Behan en Flann O'Brien, een drinkebroer en voordrager van melancholieke gedichten. Mijn neus stond een tikje scheef, bijna niet te zien, nadat mijn broer Kevin hem vroeger tijdens een ruzie over Matchbox-autootjes had gebroken.

‘Hé!’

Ik draaide me om en keek naar beneden. Twee jongens die met een frisbee aan het spelen waren, zwaaiden naar me. Ik hield me aan het kozijn vast en zwaaide terug.

‘Kom beneden!’ schreeuwde de een. Ik schudde mijn hoofd. ‘Later!’ gilte ik terug.

Vlak bij hen richtte een meisje dat een tijdschrift lag te lezen zich op, schermde haar ogen af tot ze me in de gaten kreeg, wuifde loom en keek toen de andere kant op. De jongens lachten, gooiden de frisbee over en weer en liepen toen weg over het gras.

Ze waren dus vriendelijk; er was dus nog hoop. Ik bleef daar de rest van de middag zitten met mijn gezicht opgeheven naar de zon, dagdromend over mijn colleges, en ik probeerde uit te rekenen hoeveel dagen het nog was tot het Columbus Day-weekend.

Maar uiteindelijk werd de hitte me te veel. Mijn schouders deden ook pijn door iets waar ik tegenaan zat. Ik rekte me uit, voorzichtig, en kroop terug naar het raam. Bij de opening aarzelde ik en rekte mijn hals uit om te zien waardoor die muur zo verdomde rot zat.

Er stond een engel. Nee – twee engelen. Een aan weerszijden van mijn raam. Ze waren zo levensecht dat ik schrok, waardoor het glas achter me tril-

de. Even be kroop me de misselijkmakende gedachte dat ik zou vallen; daarna greep ik me vast aan de raamljst om mijn evenwicht te vinden. Na een poosje was ik weer kalm.

Het zijn maar engelen, dacht ik, stenen engelen. Gezien de vreemde spirituele achtergrond van het Divine was dit helemaal niet zo raar. Ik had ze alleen nog niet eerder opgemerkt. Ik blies over de voorkant van mijn T-shirt om wat af te koelen. Daarna keek ik nog eens om me heen.

Overall stonden engelen. Ze leken alle ramen van Rossetti Hall te flankeren, en voor zover ik kon zien stonden ze overall verspreid over de hele campus. Zo'n drie meter hoog, met hun vleugels opgevouwen tegen hun zij, hun lange benen en flanken recht en glad als zuilen. Ik had geleund gezeten tegen de omkrullende uiteinden van zo'n vleugel, waarvan de veren omhoog bolden als golven. Hun lange slanke handen maakten verschillende gebaren – biddend, vermanend, dreigend, verzoenend – hun gezichten waren sereen, met gesloten ogen, hun mond een dunne streep, zonder glimlach.

Wat zo schokkend aan hen was, was het feit dat ze naakt waren en dat ze geen geslacht hadden. Hun dijbenen vormden een omgekeerde v en wierpen inktzwarte schaduwen op de muur. Als ik mijn hand uitstreckte, kon ik nog net bij de omtrek van granieten pezen, de gebogen spier in een knieholte; de details van heel het spierenstelsel waren zo liefdevol weergegeven dat ze naar echte modellen moesten zijn gemaakt. Ze deden niet seksloos aan, of kinderlijk, of alsof ze iets misten. Ze zagen eruit zoals je zou verwachten; als echte androgyne wezens. Echte engelen, tot steen geworden.

En terwijl ik naar het gezicht keek van de engel die mijn kamer bewaakte, bedacht ik dat de maker bewust de ogen dicht moest hebben gelaten; omdat het verschrikkelijk geweest moest zijn als een van die wezens op me neer zou hebben gekeken.

Plotseling kreeg ik het koud. De niets ziende gezichten keken uit over de plaats waar de schaduwen van de Shrine over de Strand begonnen te vallen. Ik begon onbedwingbaar te rillen en besepte dat ik een lichte zonnesteek had opgelopen. Ik klauterde weer naar binnen, rommelde wat tussen mijn kleren tot ik een oud grijs sweatshirt te pakken had en trok dat aan. Het was al over vijven. Ik zou in de mensa eten vinden, en misschien ook gezelschap.

Diezelfde middag, de middag van Sweeney Cassidy's aankomst in het Divine, hoorde Balthazar Warnick nieuws over het Teken.

Hij bevond zich in zijn studeerkamer in Orphic Lodge, het toevluchtoord van de *Benandanti's* in de Blue Ridge Mountains, met een glas cognac onder handbereik, terwijl hij een halfslachtige poging deed het miniatuur-

planetarium te repareren dat in een van de vele raamkozijnen stond. Buiten geselde de regen gevels en dakkapellen en liet de takken van de grote eiken dreigend op de dakpannen en oude glas-in-lood-ramen zwiepen. De afgelopen nacht was een late zomerstorm opgestoken. Het ergste was nu wel voorbij, maar nog steeds raasden er af en toe stormvlagen rond de toren van de studeerkamer.

‘Goed,’ zei Balthazar zachtjes. Het voortdurende lawaai maakte het moeilijk zich te concentreren, maar hij was niet al te zeer verdiept in zijn taak. Loensend zette hij zijn bril goed en tuurde naar het instrument. ‘Juist.’

Tussen zijn lange vingers leek het planetarium op een ingewikkelde kerstversiering, met zijn koperen standaard en geëmailleerde planeten aan cirkels glanzend draad, die rond een grote gouden zon draaiden. Rood, geel, groen, oranje, wit, blauw, violet, zwart. Zijn duim en wijsvinger sloten zich over het piepkleine bolletje smaragd, en drukten het plat tot hij het warm voelde worden.

En waar is de wereld van de Benandanti? dacht hij, en zijn rimpelloze gezicht keek verstoord. Waar was de wereld waarin Balthazar zelf leefde, met zijn eeuwige bijeenkomsten en toevluchten, met zijn eindeloze dagen en uren en decennia van wachten? Zonder na te denken kneep hij zijn vingers nog steviger op elkaar. Sliertjes rook kringelden op uit de kleine smaragdkleurige globe, en er schitterden vonken. De groene planeet, de derde vanaf de zon, stond in brand. Balthazars bezorgde uitdrukking werd plotseling kalm. Hij boog zich over het planetarium en blies zachtjes het vuur uit. De kleine globe koelde af, zijn gladde groene oppervlak was niet geschroeid, onveranderd. Met een zucht zette Balthazar het planetarium terug op zijn koperen voet en draaide zich om naar het raam.

Ver beneden hem, waar het huis op de Helstromberg stond, was de rivier de Agastronga buiten haar oevers getreden. Maar boven de bergrug in westelijke richting begon de storm eindelijk af te nemen. Aan de oostelijke horizon ontwaarde Balthazar een gouden rand, waar de zon zijn laatste stralen wierp. Het zou vandaag ondraaglijk heet zijn in de hoofdstad, althans tot de storm zijn verkoelende werk zou doen. Hij huiverde bij de gedachte. Alsof hij hiermee iets in werking zette, volgde er een tik op de deur.

‘Ja, Kirsten,’ riep Balthazar. ‘Kom binnen.’ Even nog staarde hij uit het raam, toen draaide hij zich om. ‘Ja, mijn kind?’

De huishoudster van Orphic Lodge schreed de kamer binnen, met een wit vel papier in haar hand. Het hart zonk Balthazar in de schoenen.

‘Neem me niet kwalijk, professor Warnick. Een telefonische boodschap.’

Kirsten liep naar het raam, pakte het zilveren blad met de restanten van Balthazars lunch: gepekeld haring en cornichons, en wat roggebrood. Ze gaf

hem het vel papier en zette zijn cognacglas, nog halfvol, op het blad. ‘Francis X. Connelly heeft gebeld. Ik heb de boodschap genoteerd.’

‘O!’ Balthazar knikte. Hij zette zijn bril af en probeerde het kriebelige Europese handschrift van Kirsten te ontcijferen.

Donderdag 20 augustus, 13.30 uur

Zeg tegen professor Warnick dat hij onmiddellijk naar me toe komt op de trap van de Shrine. Zeg hem dat er een Teken is verschenen.

Francis X. Connelly

Balthazar schrok toen een windstoot de ruiten in hun sponningen deed trillen. Hij las het briefje nog eens.

Zeg hem dat er een Teken is verschenen.

Hij rolde het papiertje strak op en legde het voorzichtig op het blad. Hij staarde treurig naar de regen. ‘Nou, dan ga ik maar.’

De huishoudster pakte het briefje en liet het in haar schortzak glijden. ‘Bent u terug voor het avondeten, professor?’

Een *Teken*. Balthazar voelde dat zijn hart sneller ging kloppen. Hij rinkelde met de sleutels in zijn zak. Kirsten herhaalde haar vraag.

‘Het avondeten? O, eh... nee. Althans, ik denk het niet, als tenminste... nou ja, als Francis echt... als er echt iets belangrijks gaande is op het Divine.’

Kirstens blauwe ogen trokken zich heel even samen. ‘Ik maak vanavond *kalve frikadeller*,’ zei ze, en hield het blad recht voor zich uit alsof daarop een ritueel offer lag. Balthazar dacht aan de hoofden van bepaalde heiligen en lachte even. ‘Kalfsvlees, en chocoladepudding.’

Zijn lievelingsdessert. Balthazar knikte. ‘Ja. Nou, ik zal zeker proberen voor het avondeten terug te zijn.’ Hij stond op, reikte naar het cognacglas, dronk het langzaam leeg en zette het weer terug op het blad. ‘Dank je, Kirsten. De lunch was uitstekend, zoals altijd. Ik zal – ik bel je later nog, als ik weet wat mijn plannen zijn.’

De deur viel piepend achter haar dicht. Kirstens zware voetstappen weerklonken beneden in de hal. Balthazar haalde zijn sleutels uit zijn zak en staarde naar het planetarium op zijn koperen voet.

‘Goed,’ zei hij, maar zijn stem klonk weinig overtuigd. ‘Goed,’ herhaalde hij, en liep naar de andere kant van de kamer. Er was een kleine deur tussen de boekenplanken aan die kant van de studeerkamer. Hij was gemaakt van lijsterbeshout en had de kleur van witbier. Er zat een klein, ouderwets sleutelgat in. De lateibalk bestond uit sierlijke art nouveau-krullen, met een laag goudverf die door de jaren heen vrijwel was afgebladderd, en erboven dunne, in

bijna onzichtbare rode letters: *Omnia Bona Benis*. Het motto van de Benandanti's. Alle dingen zijn Goed voor Goede Mensen.

Balthazar liet zijn hand op het hout rusten. Even keek hij over zijn schouder verlangend naar de deur die uitkwam op de hal. Zijn auto stond nog vóór geparkeerd. Het zou bijna vier uur rijden zijn naar Washington, en tegen die tijd zou Francis allang zijn geduld hebben verloren en naar zijn kamer teruggesneld zijn.

Of – en dat was veel waarschijnlijker – Francis zou door deze kleine houten deur aan komen stormen en Balthazar met geweld meeslepen. Bij die gedachte slaakte Balthazar een zucht. Met een snelle beweging liet hij de sleutel in het slot glijden en draaide hem om. De deur trilde even en vloog open.

Er was daar niets. Niet het duistere interieur van een kast; niet de koele, waterige hemel met groenige stormwolken. Niets dan een vormeloze leegte, niet donker en niet licht, maar op een of andere manier anders, koud en doortrokken van een hoog, scherp gejammer.

Een Teken.

Zonder op te kijken deed Balthazar een stap de leegte in. Zijn voet schoot door lege lucht en hij had een benauwd gevoel in zijn borst toen hij naar voren tuimelde. Het laatste wat hij hoorde was, heel vaag, het geluid van de wind die de deur achter hem dichtsloeg.

Boven op de grote trap van de Shrine stond Francis Xavier Connelly, net zo ongeduldig als Balthazar zich had voorgesteld, op zijn mentor te wachten. Beneden hem stroomde de dagelijkse rij toeristen uit een eindeloze hoeveelheid bussen toe, terwijl de vrouwen zich koelte toewuifden met folders en brochures, en de mannen hun stropdas en manchetten losmaakten en nog eens verlangend omkeken naar de voertuigen met airconditioning. Mensen kleedden zich nog steeds speciaal voor een bezoek aan de Shrine, hoewel sommigen niet verder kwamen dan de souvenirwinkel.

Terwijl Francis toekeek snoof hij geërgerd en raadpleegde zijn horloge. Bijna twee uur. Iemand botste tegen zijn elleboog en maakte met schrille stem zijn excuus. Francis zag onder aan de trap een groep toeristen lopen, gewapend met angstaanjagend uitziende camera's, die vergeefs probeerden alle koepels en torens en klokkentorens in één keer op de foto te nemen.

Ze weten er nog de helft niet van, dacht hij. Niemand zou ooit een fractie weten van wat zich rond en onder – en boven en beneden – aan de University of the Archangels and Saint John the Divine, en de Shrine die zich er in het hart van bevond, afspeelde.

‘Schiet nou op, Balthazar,’ mompelde hij zachtjes.

Hij draaide zich om naar de lange, witte oprijlaan die vanaf North Capitol Street uitkwam op de parkeerplaats van de Shrine. Een klein gebouwtje stond naast de ingang, gemaakt van multiplex en blauw plastic. Een bus van de Gray Line Tours kwam aanrijden van North Capitol en denderde langs met een sliert uitlaatgassen achter zich aan. Toen de rook wegtrok kwam er een slanke, donkerharige man tevoorschijn op de stoep voor het gebouwtje, die stond te hoesten en met zijn handen wapperde.

‘Het werd tijd,’ mompelde Francis in zichzelf. Hij leunde op zijn hakken en zocht in zijn zakken naar een sigaret. ‘Het werd verdomme tijd.’

Op de parkeerplaats probeerde Balthazar Warnick weer op adem te komen. Grommend veegde hij de voorkant van zijn hemd schoon, dat vochtig was van het zweet, en stak toen de parkeerplaats over op weg naar de trap.

‘Balthazar! Dus Kirsten heeft de boodschap toch nog doorgegeven.’ Francis’ geaffecteerde stemgeluid klonk schril terwijl Balthazar op hem toeliep. ‘Ik begon me al zorgen te maken...’

‘Ja-aa!’ hijgde Balthazar. Hij bleef staan en depte zijn gezicht met zijn zakdoek, haalde diep adem en zei toen: ‘Sorry dat het zo lang duurde. Die verdomde hitte...’

Francis knikte en tuurde geïrriteerd naar de heiïge lucht, alsof hij wachtte op een belangwekkender persoon die wellicht per helikopter zou arriveren. Balthazar keek naar hem op met een vreugdeloos lachje. Zijn protégé was extreem, bijna lachwekkend lang, grof gebouwd, en had een kromme rug, waardoor hij de hautaine verwaandheid uitstraalde die Balthazar deed denken aan een bepaald soort kameel. Net als Balthazar was hij verschrikkelijk bijziend, maar te ijdel om een bril te dragen. Dus stond Francis altijd ongeduldig in de verte te turen en klaagde hij over onoplettende metgezellen. Hij bewoog zijn sigaret nerveus heen en weer met vingers waarvan de nagels tot op het leven afgekloven waren. Hij was een van de jongsten der Benandanti en Balthazars meest veelbelovende protégé – op de archeologe Magda Kurtz na, die bijna tien jaar eerder op het Divine was gekomen en allang elders een carrière aan het opbouwen was. Maar nu was Magda terug op het Divine voor de zomer, als gastdocent, en Francis was nooit vertrokken.

‘Het is *altijd* heet,’ sputterde Francis, alsof het Balthazars schuld was. ‘Diplomaten kregen vroeger altijd een extra toelage als ze hierheen gestuurd werden.’

Balthazar glimlachte. Als beginnend student was Francis Balthazars trots geweest en net als Magda deed hij archeologie, hoewel Francis nooit zijn oude liefde – het klassieke Griekenland en Mycene in het modderiger deel van het Oude Europa – was vergeten.

‘Enfin, het is niet de hitte waardoor het zo zwaar is,’ voegde Francis eraan toe. ‘Het is de vochtigheid.’

Balthazar knikte en zuchtte. Naast zijn functie als hoofd van de beroemde faculteit antropologie van het Divine was hij onder meer Provoost van het Thaddeus College, en de 144ste Recipiënt van de Kaap van de Levende Vlam van de Gjnarra van Transbaikalia in de Gobiwoestijn, een titel die niet zoveel inhield als sommige van zijn collega’s in de club van onderzoekers wellicht dachten.

En natuurlijk was hij de leider van de Benandanti in het Divine. Hier bestond zijn taak uit een soort wake, een eeuwig uitkijken naar en wachten op een vijand die nooit scheen te komen. Een vijand die misschien niet eens meer bestond. Balthazar hield eigenlijk niet van alle facetten van zijn werk, maar de Benandanti hadden in sommige opzichten iets van militaire dienst. Vaak was je er door je geboorte al toe veroordeeld, en als je er eenmaal bij ingelijfd was, zat je eraan vast voor de rest van je leven, en misschien nog wel langer. De laatste zes jaar leek Francis evenzeer familie van hem te zijn geworden als Balthazar van het Divine; een melancholieke gedachte.

Francis nam snel weer een trek van zijn sigaret. ‘Bedankt voor je komst, Balthazar,’ zei hij. Hij grijnsde voor de eerste keer. ‘Wacht maar tot je het te zien krijgt!’ Hij draaide zich om, blikte omhoog naar de enorme Shrine, en straalde. ‘Het is ongelooflijk, Balthazar, ongelooflijk...’

Balthazar schudde zijn hoofd en volgde Francis’ blik. ‘Nou, misschien moest je het me maar laten zien,’ zei hij vriendelijk.

Boven hen klopte het hart van de universiteit – de Shrine van de aartsengelen en de goddelijke Johannes. Een fantastisch Byzantijns bouwwerk van gigantische afmetingen, na bijna tweehonderd jaar voltooid in het begin van de twintigste eeuw. Minaretten en mozaïekwerken en gotische zandstenen pilaren, ommuurde borstweringen en wenteltrappen die uitkwamen op deuren die aan het oog onttrokken werden: alles overweldigd door een koepel van goud en lapis lazuli, die zijn eigen verguldsels terugkaatste naar de hemel. Zeven verschillende architecten hadden er delen van ontworpen en gebouwd. Erbinnen waren niet minder dan zevenenvijftig kapelletjes, sommige niet veel meer dan een ruime klerenkast, andere zo groot als een bowlingbaan, gewijd aan heiligen van allerlei rangen en gradaties van heiligheid. Op de bovenste verdieping waren zoveel geesten dat het in de vroege ochtenduren in het schip van de kerk gonsde van hun holle fluisteringen. In de grafkapel bij de catacomben weenden iconen traditiegetrouw tranen van bloed en in duistere hoekjes vingen wellustige tieners die tijdens schoolexcursies achteraan bleven treuzelen vaak een glimp op van Victor Capobianco, bekend als *Dam-*

natus, de Verdoemde Bisschop, knielend op de granieten vloer en wenend terwijl hij de kruisweg bad. Het Teken van Francis moest wel heel bijzonder zijn om dit onderzoekje waard te zijn.

Even liet Balthazar zijn blik rusten op het stenen drietal boven de ingang. Jonge studentjes hadden het drietal wel de Supremes genoemd. Het waren in feite Michaël, Gabriël en Rafaël, de aartsengelen die over het Divine waakten. Balthazar wachtte even, voor het geval ze een boodschap voor hem hadden, maar er gebeurde niets.

‘Kom mee.’ Francis greep Balthazar bij de arm en leidde hem langs een luidruchtige stoet nonnen. ‘Dit moet je zien.’

Het was alsof hij na een metroperron in de mysterieuze cirkel van een onmetelijke grot terecht kwam. ‘Ik heb het gezien in de Tahor Kapel.’ Zijn stem, van nature al bovenmatig hard, galmde zo luid dat een aantal toeristen zich naar hen omdraaide. Balthazar volgde hem door een van de brede zijgangen, door spookachtige vlekken waar licht door gebrandschilderde ramen op de grond viel. Overal flakkerden groepjes kaarsen achter knielende figuren. In het voorbijgaan hoorde Balthazar zacht gesnik en gefluisterde gebeden.

Heilige John, bid voor ons. Heilige Blaise, bid voor ons. Heilig Lucia, bid voor ons... Balthazar bleef staan toen Francis langs een klein kapelletje snelde waar zich één enkele boetvaardige bevond en een enkele druipkaars. Een beschilderd beeld stond in een nis, het gipsen gewaad vol stof: het beeld van een jonge vrouw die een verguld blad ophield waarop een paar ogen je verdrietig aanstaarde. Even staarde Balthazar terug en liep toen snel weer door.

Verwelkte bloemen, geschenken van welgestelde oud-studenten en dankbare patiënten van een succesvol uitgevoerde bypass vulden andere nissen waar exotischer beelden stonden van marmer en glas en hout, staal en gips en bescheiden plastic. Voor het hoofdaltaar hing een schitterend gordijn van goud en zilver, golvend in de verte. Balthazar volgde Francis over een smalle trap naar beneden, steeds weer rond en rond tot ze uiteindelijk uitkwamen op een schaars verlichte overloop. Overal waar je keek waren hoge stenen bogen die uitkwamen op andere gangen of kapellen. Sommige waren afgeschermd door ijzeren hekwerken, andere werden bewaakt door nog meer beelden of hier en daar een lawaaiërende airco.

‘We zijn er bijna,’ zei Francis zangerig. ‘Daar gaan we...’

Balthazar hoopte dat er niemand anders in de Tahor Kapel zou zijn; gelukkig was hij leeg. Ze stapten naar binnen. Francis trok het hoge ijzeren hek dat als deur dienst deed dicht, en voor de goede orde hing hij er het bordje met **KAP-PEL GESLOTEN** voor. Daarna viste hij een sleutel uit zijn zak en deed het hek achter zich op slot.

‘Oké,’ zei Francis. ‘Oké oké oké.’ Zijn stem stakte en hij wierp een bezorgde blik over zijn schouder naar Balthazar. ‘Het is... nou ja, ik was hier vanochtend nog, en toen heb ik het gezien, maar ik hoop... nou ja...’

Balthazar wuifde zijn bezorgdheid weg. ‘Geeft niets, Francis.’ Met een verwachtingsvolle glimlach hield hij zijn hoofd schuin. ‘Alsjeblieft – laat het me nou maar zien.’

De Tahor Kapel was een L-vormige ruimte met glanzend zwarte marmere muren die goudkleurige en lichtblauwe nerven vertoonden. Sfeerverlichting kwam uit kleine nissen in de zoldering, maar het meeste licht was afkomstig van witte dikke kaarsen in rode glazen houders, tientallen, brandend voor een smal stenen altaar. Er hing een kruidige geur, als van gebrande nootmuskaat. Ondanks zichzelf voelde Balthazar de rillingen over zijn rug lopen.

‘Het is hier vanochtend gebeurd,’ herhaalde Francis terwijl ze op het altaar afliepen. ‘Jemig, ik hoop...’

Boven op het stenen altaar stond het beroemde beeld van de kapel, de zogenaamde Zwarte Madonna van Tahor, vijf eeuwen geleden gevonden in een Anatolische grot. Het donkere beeld, glanzend als een aubergine, was meer dan duizend jaar oud. Een gouden halo omkranste haar hoofd. Voor het houten beeldje lagen hopen rozenkransen. Heel voorzichtig pakte Francis ze op, waarna de kralensnoeren in zijn vingers rinkelden. Daarna pakte hij, uiterst behoedzaam, het beeld zelf en schoof dit opzij.

‘Ahum,’ zei Balthazar. Hij vroeg zich af wat Francis er eigenlijk toe had gebracht dit beeld ooit aan te raken. Dat was natuurlijk verboden, en iedereen behalve een Benandanti die zoiets probeerde, zou binnen de kortste keren de laan uit gestuurd zijn. ‘Francis, dit is werkelijk –’

Maar voor hij iets kon doen, greep Francis hem bij de arm en trok hem dichterbij.

‘Balthazar. Kijk...’

Binnen in het altaar lag een figuurtje, zo groot als een duim en het had ook de vorm van een duim. Het was matzwart met een zweem van glans en het leek op een steen, maar dat was het niet: het was verkoold hout en even glad als een stuk gepolijst kwarts. Het was gevonden op hetzelfde tijdstip en op dezelfde plaats als de Zwarte Madonna, en de betekenis ervan was de Benandanti onmiddellijk duidelijk geweest. Honderden jaren was het opgeborgen in Ravenna, en later in Avebury, in een van hun talloze panden vol zeldzame en mysterieuze voorwerpen. Nieuwkomers bij de Benandanti spraken vaak hun verbazing uit over de schijnbaar achteloze manier waarop men met dergelijke artefacten omging. Maar de Benandanti hadden veel van zulke geheimen. En, zoals Balthazar ooit aan Francis had verteld, ‘deze

voorwerpen kunnen op de een of andere manier wel voor zichzelf zorgen.’

Het was het figuurtje van een vrouw. De primitieve vorm gaf aan hoe oud het moest zijn. Een gezicht zonder ogen en mond; twee omgekeerde driehoekjes als borsten; een klein sneetje om de vulva aan te geven. Een afbeelding van een godin, even waardevol als de Venus van Willendorf of de wulpse Afrodite. De Benadanti noemden het de Venus van Tahor.

‘Kijk!’ riep Francis uit. In het flakkerende licht wierp de Venus een griezelige schaduw over het altaar. Balthazar haalde zijn bril uit zijn borstzak. Even bleef hij ermee in zijn hand staan, alsof hij niet wilde zien wat hem te wachten stond; uiteindelijk zette hij hem op zijn neus. Naast hem wees Francis op het figuurtje. ‘Balthazar!’

Balthazar knikte, zijn keel zat dichtgesnoerd. Hij had de Venus al eerder gezien, hij had het beeldje zelfs vast gehad, alleen al om iets aan te kunnen raken dat twintigduizend jaar oud was. Hij zou er nu geen vinger naar uitsteken.

Uit de borsten van de Venus van Tahor en uit de inkeping tussen haar onbeweeglijke benen kwamen groene sprietjes: schitterend als de eerste groene puntjes van een hyacint die uit de koude grond naar boven komen. Aan het uiteinde van elk ervan vormden dieppaarse, piepkleine bloemblaadjes, dun en frêle als oogharen, kleine kransjes. Terwijl Balthazar en Francis toekeken, bewogen de nietige bloemkopjes, zo miniem alsof hun adem hen had beroerd. Een ogenblik later vulde een muskusachtige geur de lucht, met heel vaag iets van sandelhout en sinaasappel.

‘Francis,’ fluisterde Balthazar. ‘Wat... wat heb je—’

De jongeman schudde zijn hoofd en deed een stap naar achteren. ‘Dit was er vanochtend niet,’ zei hij, met trillende stem. ‘Ik bedoel, die geur...’ Achter hen weerklonk een klap, zo hard dat ze allebei schrokken.

‘Wanneer gaat hij open? Vader? Vader?’

Balthazar draaide zich om en zag een jonge vrouw in verpleegstersuniform door het gesloten hek turen.

‘Verdomme,’ mompelde Francis, maar Balthazar dook snel achter hem, schoof het beeld van de Zwarte Madonna weer op zijn plaats en legde de rozenkransen er weer voor.

‘Ja, zo meteen, we komen eraan,’ riep hij, en duwde Francis voor zich uit. Net voordat ze bij het hek waren, wierp Balthazar nog een blik op het altaar. Daarna, met een verontschuldigende glimlach, zocht hij zijn sleutels en deed het hek open.

‘We waren aan het opruimen,’ legde hij uit, en liet de jonge vrouw passeren. Ze knikte, veegde haar ogen af met een zakdoekje en liep verder naar bin-

nen. Een ogenblik later hoorden ze een zachte bons toen ze zich op haar knieën voor het altaar liet vallen.

‘Nou?’

Snel liepen ze weg, en minderden pas vaart toen ze bij de hoofdgang aankwamen. Balthazar bleef staan bij een deur en leunde tegen de muur, wreef over zijn voorhoofd en wachtte tot zijn hartslag afnam.

‘Het is een Teken, nietwaar?’ zei Francis, op zachte, dwingende toon. ‘Ik bedoel, niemand zal toch ontkennen – het is een Teken, een echt Teken! Als je het aan de anderen laat zien, zullen ze...’

Balthazar haalde diep adem en knikte. ‘Ja. Natuurlijk is het een Teken. Je had gelijk, Francis, het is een Teken. Geen twijfel mogelijk.’

‘Precies!’ riep Francis uit, een en al opluchting. Hij sloeg met zijn hand op zijn borstzak en knikte in de richting van een bord waarop stond dat de cafetaria nu geopend was. ‘Nu is er dan eindelijk iets gebeurd, ik bedoel, na al die tijd, en nu is er iets, een Teken, dat ze niet kunnen negeren.’

Balthazar blies zijn adem uit en schudde zijn hoofd. ‘Nee, Francis, natuurlijk –’

‘Maar, Balthazar, wat heeft het te betekenen?’

De hal liep weer smaller toe tot een gang. Balthazar voelde het bekende bonzen achter zijn slaap, en zag in zijn ooghoeken de lichtvlekken die altijd de voorbode waren van een migraineaanval. Hij beet op zijn lip.

‘Van alles,’ zei hij zacht, en wreef zijn slapen. ‘Het kan van alles betekenen.’

Francis liet zijn hoofd zakken en fluisterde op samenzweerderige toon: ‘Maar nu serieus. We zullen het toch wel te weten komen? Wat het betekent? Wat er nu gaat gebeuren?’

‘We zullen het weten,’ zei Balthazar, en haalde een klein tabletje uit het gegraveerde zilveren pillendoosje dat hij in zijn borstzak had zitten, ‘wanneer Zij – of Iemand – wil dat wij het weten.’

Zwijgend sloten ze achter aan in de rij die naar de cafetaria liep.

Alles in het Divine bleek vreemder dan ik had verwacht. Het gebouw van de mensa zelf was bizar, weer zo’n grijs gotisch, met klimop begroeid gebouw met rijen waterspuwers, neerkijkend vanaf kantelen, torentjes en balkons. Het gebouw zou in het veertiende-eeuwse Nîmes niet misstaan hebben; de waterspuwers waren van de hand van dezelfde meesters die jaren hebben gewerkt aan de nationale kathedraal. Helaas was het binnen veel wereldser. Ik vond een tafeltje achterin in een duister hoekje, vlak bij de koffieautomaat. Ik ging zitten en at snel, met een opgelaten gevoel omdat ik alleen zat, maar ook doodsbenauwd dat een van de andere studenten me bij een gesprek zou be-

trekken waar ik geen zin in had. Zodra ik klaar was, rende ik weer naar buiten.

Buiten was de zon achter de Shrine gezakt. Het was mijn eerste nacht in de stad; mijn eerste nacht van huis. De hemel was schitterend gehuld in indigoblaauw en violet en goud, en er hing een warme zoete geur in de lucht die ik achter in mijn keel proefde, van gebrande honing en uitlaatgassen, en de vochtige belofte van een onweersbui die het geheel iets benauwends gaf. Ik liep langzaam over de Mall, helemaal alleen, op een of twee figuren met capuchons over hun hoofd na die ik over de kastanjelanen zag lopen aan de voet van de oostelijke toren van de Shrine. Uiteindelijk bleef ik staan op een klein heuveltje waar een enkele eik zijn schaduwen wierp over het gloeiende gras.

Uit de klokkentoren van de Shrine kwamen de eerste diepe klanken van het carillon dat zich elk uur liet horen. Ik draaide me om en zag in de verte de koepels en zuilen van het Capitool in de schemering liggen; schitterend, ivoorkleurig, spookachtig; en erachter nog meer spookachtige gebouwen, waarvan de zuilengangen en marmeren bogen allemaal leken op te gaan in de wazige groene en violette schemering die op ze neer daalde. Stad van de bomen, had iemand hem lang geleden genoemd; en terwijl ik over de gebouwen in de verte en de groen omzoomde lanen heen keek, sprong mijn hart onverwacht even op, alsof iemand er een duwtje tegen gaf.

Ik voelde toen iets wat waar bleek te zijn. Je kunt ‘een eerste stad’ hebben als een eerste geliefde, en dit was die van mij. Ik had gelezen over het verkeer, de armoede, de rellen; de mensen die in dozen woonden, de gekken van de Dupont Circle en de tenten van verbitterde veteranen in Lafayette Park.

Maar niets had me voorbereid op de rest. De tropische hitte en vochtigheid, die me zo vreemd waren dat ik het gevoel had dat mijn noordelijke bloed te dun was en mijn grijze ogen te licht om het fel brandende licht te verdragen. De paarsachtig drukkende schemering werd opgeschrikt door een bliksemschicht; even viel er een lichte, haast antieke gloed over de marmeren gebouwen.

En overal, overal stonden er bomen. Maagdenpalmen, kersenbomen en witte eiken, prinsessenbomen en haagbeuken en papjabomen, paardenkastanjes en hemelbomen en de bescheiden bloeiende granaatappel, en de geur van magnolia’s die zich vermengde met die van brandend papier en het zachte witte stof op de straten. Ondanks alle kleingeestige bureaucraten en uitgebrande winkelpuizen, vervallen pakhuizen verbouwd tot disco’s en de eerste gapende gaten waar binnenkort de ondergrondse zou komen – ondanks dat had het een vreemde, koortsachtige schoonheid, niet zozeer vreeswekkend als wel spookachtig. Net als Delphi of Jeruzalem of Ur was het een gewijde plaats: alleen was de godheid hem nog niet komen opeisen. En die eerste avond zag ik het allemaal voor het eerst. Maar ik wist toen, met die vreemde zekerheid die

me pas een paar keer in mijn leven is overkomen – toen ik Oliver ontmoette, en jaren later toen ik met Dylan kennismaakte – dat mijn leven onherroepelijk zou veranderen toen ik van de schaduwen van die boom wegliep naar mijn kamer. Ik herinnerde me de woorden van de dichter over een andere plek:

Je zult geen nieuwe landen vinden, geen andere zeeën.

De stad zal jou volgen. Je zult zwerven over dezelfde straten.

En je zult oud worden in dezelfde buurten; en grijs worden in deze zelfde huizen.

Altijd kom je aan in deze stad. Hoop niet op een andere –

Maar op dat ogenblik hoopte ik op niets anders, niets anders dan sterren in een waas van de violette smog en vage echo's van gelach in mijn oren terwijl ik zag hoe de Shrine zich in duisternis hulde, en terwijl de eerste voorzichtige kreten van studenten en sprinkhanen de nacht begroetten.

Ik ging terug naar mijn kamer, opgevrolijkt, niet langer het slachtoffer van angst en eenzaamheid. Ik kocht twee biertjes in de Rathskellar, in kartonnen bekertjes, en dronk ze op bed op. Daarna pelde ik me uit mijn bezwete kleren en kroop onder een van de nieuwe katoenen lakens die mijn moeder voor me had gekocht. Bijna onmiddellijk viel ik in slaap. Ik had geen wekker gezet, dus ik wist niet hoe laat het was toen ik midden in de nacht wakker werd, bloedheet en met een verschrikkelijke dorst. Duf en gedesoriënteerd ging ik zitten; toen verstarde ik.

Er was iemand bij me in de kamer. Twee figuren – ik kon ze zien staan bij de deur, grote zwarte schaduwen met gebogen hoofden en buitengewoon lange armen die ze naar hun borst ophieven, als bidsprinkhanen. Het was alsof ze ineengedoken zaten. Maar evengoed waren ze nog lang, te lang om ook maar in de verte nog iets van een mens te hebben. Ze hadden tegen me gesproken, hun stemmen hadden me gewekt. Nu waren ze stil.

Ik was zo geschrokken dat ik me niet durfde verroeren, ik klemde alleen het laken tegen mijn borst en probeerde mijn adem in te houden. Achter me was het raam open – ik voelde een warme, vochtige bries, en hoorde een donderslag in de verte – maar ik wist dat ik het had dichtgedaan voor ik naar bed ging. Bij de deur bleven de twee figuren doodstil staan. Ik keek door mijn oogharen, bang dat ze zouden zien dat ik wakker was, en dat ze bij het zien van het weerkaatsende licht in mijn pupillen met die vreselijke armen naar me zouden reiken. Nog steeds zeiden ze niets, ze stonden daar onbeweeglijk, te kijken, te wachten.

Urenlang bleef ik liggen als een plank, mijn ademhaling steeds heser en oppervlakkiger in mijn poging helemaal niet te ademen. Tot ik uiteindelijk beseftte dat ik op de een of andere manier weer in slaap moest zijn gevallen. Ik ging overeind zitten, snakkend naar adem, en liet het laken door mijn vingers glijden.

De figuren waren verdwenen. Weg, verdwenen; het raam was gesloten, de klink zat er weer op zoals ik hem had afgesloten. Van ergens uit het gebouw drongen de geur van verse koffie en de opgewekte klanken van een radio tot me door. Het onweer van die nacht was voorbij; de zon had de koepel van de Shrine alweer in lichterlaaie gezet. Het was een droom geweest, natuurlijk. Mijn eerste nacht alleen, te veel bier, niet genoeg gegeten. Ik huiverde en kwam in beweging, heel langzaam, nog steeds met het laken tegen mijn borst gedrukt. Mijn voeten hadden nauwelijks de koele vloer geraakt of ik bleef stokstijf zitten.

Onder het raam lag iets dat bewoog. Ik beet op mijn lip terwijl ik ernaar staarde en wist toen dat het klopte wat ik had gedacht: alles was veranderd, niets zou meer hetzelfde zijn. Op de grijze tegelvloer lag een veer, even lang als mijn onderarm en rood als bloed. Het dons aan de onderkant trilde, alsof het ergens door was beroerd. Daarna kroop hij heel langzaam over de vloer, gedragen door een stille bries, tot hij koel en scherp als een mes tegen de zijkant van mijn blote voet bleef liggen.